

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 366/2010-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. decembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka o sťažnosti H. M., P., zastúpenej advokátkou JUDr. Z. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.

43 CoKR 29/2010 z 15. júla 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 11/2010 z 27. apríla 2010 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo H. M. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoKR 29/2010 z 15. júla 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 11/2010 z 27. apríla 2010 p o r u š e n é b o l o .

2. Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43 CoKR 29/2010 z 15. júla 2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 11/2010 z 27. apríla 2010 a vec v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky j e p o v i n n ý uhradiť H. M. trovy právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Z. B., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2010 faxom a 14. septembra 2010 poštou doručená sťažnosť H. M., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Z. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť

majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 43 CoKR 29/2010 z 15. júla 2010 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 11/2010 z 27. apríla 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva H. M...

a. podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

b. podľa článku 46 ods. 1 v spojení s článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
a

c. podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa článkov 21 ods. 1, 16 ods. 1 a 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, všetky v spojení s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a s článkom 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Obdo 11/2010, zo dňa 27. 04. 2010 a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43 CoKR 29/2010, zo dňa 15. 07. 2010, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo 11/2010, zo dňa 27. 04. 2010 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43 CoKR 29/2010, zo dňa 15. 07. 2010, sa zrušujú a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby v nej znovu konal a rozhodol.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť pani H. M... trovy právneho zastúpenia v sume 2.686,84 €... na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Z. B... do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu a uznesením č. k. I. ÚS 366/2010-24 z 21. októbra 2010 ju prijal na ďalšie konanie.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadril krajský súd podaním sp. zn. Spr. 1276/10 z 12. novembra 2010, ktorým predložil vyjadrenie predsedníčky príslušného senátu z 11. novembra 2010, a predseda najvyššieho súdu podaním č. k. KP 4/2010-100 z 10. novembra 2010.

Právna zástupkyňa sťažovateľky sa podaním z 3. decembra 2010 vyjadrila k stanovisku predsedu krajského súdu z 12. novembra 2010 a predsedu najvyššieho súdu z 10. novembra 2010 k sťažnosti.

Predseda krajského súdu v podaní z 12. novembra 2010, predseda najvyššieho súdu v podaní z 10. novembra 2010 a právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní z 3. decembra 2010 ústavnému súdu oznámili, že netrávajú na ústnom pojednávaní.

Ústavný súd preto so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

«1/ Sťažovateľka je v zmysle výpisu z listu vlastníctva číslo 8160, k. ú. S. M., vlastníkom priestorov nachádzajúcich sa v bytovom dome... a garážového státia (garáží) číslo 020 nachádzajúceho sa v suteréne bytového domu...

2/ Správca konkurznej podstaty spoločnosti Z. s., akciová spoločnosť „v konkurze“ zapísal uvedený majetok sťažovateľky do súpisu konkurznej (oddelenej) podstaty...

3/ Sťažovateľka na základe uvedeného po doručení výzvy na podanie vylučovacej žaloby podala na Okresný súd v Banskej Bystrici podaním zo dňa 02. 03. 2009 žalobný návrh voči osobe správcu konkurznej podstaty spoločnosti Z. s., akciová spoločnosť „v konkurze“ v zmysle § 78 zákona o konkurze, na základe ktorého žiadala, aby konkurzný súd vylúčil vyššie uvedený majetok (byt, garážový priestor) zo súpisu konkurznej (oddelenej) podstaty spoločnosti Z. s., akciová spoločnosť „v konkurze“. Uvedené konanie sa vedie na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 61Cbi/2/2009...

4/ V rámci uvedeného konania sa sťažovateľka podaním zo dňa 20. 08. 2009 domáhala prerušenia konania vedeného na Okresnom súde v Banskej Bystrici, sp. zn. 61Cbi/2/2009, v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), z dôvodu, že na Okresnom súde Bratislava I (pod sp. zn. 9C/69/2007 a pod sp. zn. 8C/219/2009) a na Okresnom v Banskej Bystrici (pod sp. zn. 26Cbi/46/2008) prebiehajú konania, v rámci ktorých sa riešia všetky otázky aj čo i len teoreticky relevantné pre rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica vo veci vylúčenia majetku sťažovateľky zo súpisu podstaty...

5/ Dňa 25. 09. 2009 rozhodol Okresný súd v Banskej Bystrici uznesením, číslo konania 61 Cbi 2/2009-383 tak, že návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietol.

6/ V dôsledku odvolania sťažovateľky zo dňa 16. 10. 2009 Krajský súd v Banskej Bystrici napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa uznesením zo dna 17. 12. 2009, sp. zn. 43 CoKR/17/09, zmenil tak, že konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 61 Cbi/2/2009 prerušil do právoplatného rozhodnutia veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9C/69/2007...

7/ Voči uvedenému rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici o prerušení konania podal žalovaný JUDr. M. B., správca konkurznej podstaty spoločnosti z. s., akciová spoločnosť „v konkurze“, dovolanie...

8/ Uznesením, datovaným dňom 27. 04. 2010, sp. zn. 3 Obdo 11/2010, voči ktorému smeruje táto sťažnosť sťažovateľky, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 12. 2009, č. k. 43 CoKR 17/2009 a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie...

Svoje rozhodnutie, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel dovolaniu žalovaného, odôvodnil nasledovne:

„Z ustanovenia § 170 ods. 3 OSP vyplýva, že uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za vedenie konania. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ súd konanie preruší nejde o vedenie konania. Z tohto ustanovenia však analogicky vyplýva, že pokiaľ konajúci súd konanie nepreruší ide o postup súdu, ktorý je vedením konania. V opačnom prípade by ustanovenie § 170 ods. 3 OSP presne nevymedzovalo, že uznesenie o prerušení konania nie je vedením konania. K tvrdeniu žalobcu v spojitosti s otázkou prípustnosti odvolania voči uzneseniu, ktorým návrh na prerušenie konania bol zamietnutý s poukazom na ustanovenie § 202 ods. 3 písm. o) OSP podľa ktorého odvolanie nie je prípustné voči uzneseniu, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c) OSP Najvyšší súd Slovenskej republiky je názoru, že ustanovenie § 202 ods. 3 písm. o) OSP rieši otázku prípustnosti odvolania voči uzneseniam, ktorými sa zamietol návrh na prerušenie konania výlučne podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP. Z ustanovenia § 202 ods. 3 písm. o) OSP taktiež vyplýva, že odvolanie nie je prípustné voči uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania a práve v ustanovení § 170 ods. 3 OSP je presne vymedzené, že uznesenie o prerušení konania sa za vedenie konania nepovažuje. V danom prípade bol návrh na prerušenie konania prvostupňovým súdom zamietnutý v zmysle ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP, a preto sa na posudzovanie otázky či ide o prípad kedy odvolanie nie je prípustné voči uzneseniu, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP nevzťahuje ani analogicky. V danom prípade, keď bol zamietnutý návrh na prerušenie konania s odkazom na ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP sa otázka prípustnosti odvolania voči takémuto uzneseniu posudzuje v spojení s ustanovením § 202 ods. 3 písm. a) OSP v spojení s ustanovením § 170 ods. 3 OSP. Na základe uvedeného dovolaci súd dospel k záveru, že pokiaľ prvostupňový súd konanie nepreruší išlo o vedenie konania prvostupňovým súdom proti ktorému uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Odvolací súd teda rozhodol v rozpore so zákonom, keď o takomto uznesení, ktoré upravuje vedenie konania rozhodol tak, že takéto uznesenie zmenil a návrhu na prerušenie konania vyhovel. Z povahy veci, keďže išlo o rozhodnutie o vedení konania proti ktorému odvolanie nie je prípustné, odvolací súd mal odvolanie navrhovateľa ako neprípustné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe takto posúdeného skutkového stavu dovolanie odporcu označil za právne dôvodné a uznesenie Krajského súdu v Banskej

Bystrici č. k. 43 CoKR/17/2009 zo dňa 17. 12. 2009 S poukazom na § 243b ods. 1 OSP zrušil oko vydané v rozpore so zákonom.“

9/ Následne Krajský súd v Banskej Bystrici, viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uznesením sp. zn. 43 CoKR 29/2010, zo dňa 15. 07. 2010, voči ktorému rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici takisto smeruje táto sťažnosť, odmietol odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. 09. 2009, č. k. 61Cbi/2/2009-383...

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd považoval za neprípustné odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu Okresného súdu v Banskej Bystrici o zamietnutí návrhu na prerušení konania podaného v zmysle § 109 ods. 2 písm. c) OSP. Uvedeným právnym názorom sa následne riadil aj Krajský súd v Banskej Bystrici, v uznesení zo dňa 15.07.2010, sp. zn. 43 CoKR/29/2010... takýto výklad je – najmä z dôvodu prílišného formalizmu - nevyhnutné považovať za svojvoľný, arbitrárny a ani v najmenšom nezodpovedajúci ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku. Práve uvedená otázka, t. zn. zjavná svojvôľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pri právnom posúdení rozhodujúcej otázky, či sťažovateľka bola oprávnená podať odvolanie proti rozhodnutiu Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. 09. 2009, č. k. 61 Cbi 2/2009-383, ktorým Okresný súd v Banskej Bystrici zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie konania, je ťažiskovým dôvodom podania tejto sťažnosti...

Z napadnutého rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tento krajne reštriktívne vykladal ustanovenie § 170 ods. 3 OSP, keď na jeho základe v spojení s § 202 ods. 3 písm. a) OSP vyslovil právny názor a rozhodol, že účastník konania (v tomto prípade sťažovateľka) má právo odvolania voči uzneseniu, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o prerušení konania, nemá však už právo podať opravný prostriedok v prípade, pokiaľ súd prvého stupňa rozhodol o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

V zmysle § 170 ods. 3 OSP „uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za uznesenie o vedení konania“.

Na základe uvedeného „analogickým“ výkladom dospel k tomu, že uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (na rozdiel od uznesenia, ktorým sa prerušení konania vyhovie) už je uznesením o vedení konania, na základe ktorej skutočnosti nie je voči

takémuto uzneseníu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania prípustné odvolanie v zmysle § 202 ods. 3 písm. a) OSP.

Táto argumentácia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorou bol následne viazaný aj Krajský súd v Banskej Bystrici, je však v celom rozsahu nesprávna a vôbec nezodpovedá zneniu Občianskeho súdneho poriadku, a tým ani základným princípom stanoveným v Ústave Slovenskej republiky, a to na základe nasledovných dôvodov:

I/ Citované ustanovenie § 170 ods. 3 bolo implementované do Občianskeho súdneho poriadku na základe zákona číslo 384/2008 Z. z., účinného od 15. 10. 2008. Tým istým zákonom (!) však bolo aj ustanovenie § 202 ods. 3 doplnené o písm. o):

V zmysle § 202 ods. 3 písm. o) OSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP.

Nie je pritom žiaden logicky vysvetliteľný dôvod, prečo by zákonodarca osobitne do § 202 ods. 3 OSP, ktoré ustanovenie vymenúva uznesenia, voči ktorým nie je odvolanie prípustné, implementoval osobitne a výslovne uznesenie, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP, pokiaľ by už len na základe § 170 ods. 3 OSP v spojení s § 202 ods. 3 písm. a) boli „en bloc“ z možnosti podania opravného prostriedku vylúčené všetky uznesenia, na základe ktorých sa zamietol návrh na prerušenie konania. Uvedené doplnenie v ustanovení § 202 ods. 3 písm. o) OSP má význam jedine vtedy, pokiaľ Inak proti ostatným uzneseniam o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, vrátane tých, ktoré sú vydané podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, už odvolanie prípustné je.

Uvedenú právnu argumentáciu použila sťažovateľka aj vo svojom vyjadrení k dovolaniu. Argumentácia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spočívajúca v tom, že „ustanovenie § 202 ods. 3 písm. o) OSP rieši otázku prípustnosti odvolania voči uzneseniam, ktorými sa zamietol návrh na prerušenie konania výlučne podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP“ je nič nevytvádzajúca a absolútne ignorujúca akékoľvek logické zákonitosti a vzájomné prepojenie a súvis jednotlivých ustanovení OSP.

Zdôrazňujeme pritom, že ustanovenie § 202 ods. 3 písm. o) OSP bolo doplnené do Občianskeho súdneho poriadku tým istým zákonom (novelou) a tým istým dňom nadobudlo účinnosť ako ustanovenie § 170 ods. 3 OSP, čo ešte viac odôvodňuje nevyhnutnosť zohľadnenia logických väzieb medzi týmito ustanoveniami. Prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem s úplným abstrahovaním súvisiacich ustanovení príslušného právneho

predpisu už bol v konečnom dôsledku neraz odmietnutý aj v rozhodovacej praxi Ústavného súdu Slovenskej republiky:

„Interpretácia právnych noriem Najvyšším súdom Slovenskej republiky musí zohľadniť súvisiace normy obsiahnuté v zákone, ako aj logické väzby medzi nimi. Opačný postup pri Interpretácii právnych noriem je nezlučiteľný s Ústavou Slovenskej republiky.“ (III. ÚS 70/2009 zo dňa 02. 06. 2009 - uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení pod číslom 44/2009).

2/ Skutočnosť, že ustanovenie § 170 ods. 3 OSP nie je možné vykladať tak reštriktívne, ako k tomu pristúpil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení (a následne aj Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý bol viazaný jeho právnym názorom), vyplýva aj z použitia komparatívnej metódy porovnaním s ďalšími ustanoveniami OSP. Vyberáme napríklad § 75 ods. 8 OSP...

3/ Výklad Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý zahrnul uznesenie, ktorým súd zamietne návrh na prerušenie konania, pod taký druh uznesení, ktorým sa upravuje vedenie konania, navyše vôbec nezodpovedá charakteristike „uznesení o vedení konania“, ktorú ponúka odborná literatúra či právna prax...

práve v dôsledku neprerušenia konania môže prísť k takým škodám na majetku sťažovateľky, ktoré by už v prípade speňaženia majetku na základe výsledku excindačného konania nemohli byť plnohodnotne nahradené (vo forme prinavrátania vlastníctva) cestou obnovy excindačného konania ani v prípade, pokiaľ by následne Okresný súd Bratislava I rozhodol v prospech sťažovateľky – a to práve s ohľadom na „nedotknuteľné“ postavenie prípadného budúceho vydražiteľa. Ignorovanie tu uvedených skutočností by už samo osebe poprelo základné ústavné princípy práva na spravodlivé súdne konanie, ktorá sú následne rozvedené napríklad v § 1 a § 2 OSP.

Sťažovateľka si v nadväznosti na § 1 a § 2 OSP v tejto situácii ďalej dovoľuje poukázať aj na § 118a ods. 1 OSP, v zmysle ktorého je nevyhnutné v sporoch vyvolaných alebo súvisiacich s konkurzom (t. j. v excindačnom konaní) opísať a označiť skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do skončenia prvého pojednávania, pričom v zmysle § 118a ods. 2 OSP na neskôr predložené skutočnosti a dôkazy sa neprihliada. Už len z tohto pohľadu je v prípade neprerušenia konania nanajvýš otázne a rizikové, či konajúci konkurzný súd je objektívne spôsobilý rozhodnúť právne značne komplikovaný spor (čo je

tento prípad) prakticky na jedinom pojednávaní tak, aby pritom nebolo bez ďalšieho porušené právo jedného z účastníkov na spravodlivý proces. Máme totiž za to, že už len s ohľadom na ustanovenie § 118a OSP má napríklad Okresný súd Bratislava I, ako súd rozhodujúci o podstatnej otázke (pre rozhodnutie aj v excindačnom konaní) vo veci samej a pritom neobmedzený § 118a OSP, ďaleko väčšie predpoklady pre skutočne spravodlivé rozhodnutie vo veci. Uvedené v konečnom dôsledku len osvedčuje aj doterajšia rozdielnosť v právnych názoroch týkajúcich sa dôvodnosti prerušenia konania obsiahnutá vo vyššie spomenutých uzneseniach Okresného súdu Banská Bystrica a Krajského súdu Banská Bystrica.

Aj s ohľadom na túto skutočnosť je jednoznačné, že uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nie je „len“ uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania. Význam tejto formy uznesenia je zrejmý aj z § 169 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého je takéto uznesenie nevyhnutné vždy riadne odôvodniť...

Právnej zástupkyňi sťažovateľky bolo dňa 21. 06. 2010 doručené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Obdo 13/2010, datované dňom 02. 06. 2010, a dňa 17. 06. 2010 rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo 9/2010, datované dňom 31. 05. 2010, ktoré sa týkali iných fyzických osôb (takisto ide o žalobcov v excindačnom konaní úpadcu spoločnosti Z. s., akciová spoločnosť „v konkurze“). V uvedených právnych veciach sp. zn. 1 Obdo 13/2010 a sp. zn. 5 Obdo 9/2010 bola právna a skutková situácia žalobcov prakticky totožná s právnou a skutkovou situáciou sťažovateľky v konaní sp. zn. 3 Obdo 11/2010. Najvyšší súd v predmetných veciach takisto rozhodoval o dovolaní JUDr. M. B., správcu konkurznej podstaty spoločnosti Z. s., akciová spoločnosť „v konkurze“, voči rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorý prerušil konanie do skončenia súvisiaceho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I.

V predmetných konaniach však Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich uzneseniach, ktoré boli doručené právnej zástupkyňi sťažovateľky skôr ako uznesenie v konaní sp. zn. 3 Obdo 11/2010, uviedol nasledovné:

„Pokiaľ ide o námietku, že uznesenie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania nemožno napadnúť odvolaním a odvolací súd nie je oprávnený o takomto odvolaní konať a rozhodnúť, tento názor odvolateľa nie je správny. Jeho nesprávnosť potvrdzuje aj

ustanovenie § 170 ods. 3 OSP, podľa ktorého uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za uznesenie o vedení konania. Správny výklad tohto ustanovenia je, že sa týka návrhu vyhovujúceho I zamietajúceho uznesenia. Dovolateľov reštriktívny výklad, podľa ktorého sa netýka návrh zamietajúceho uznesenia, je nesprávny.“ – Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Obdo 13/2010, datované dňom 02. 06. 2010.

„Žalovaný v dovolaní namietal, že uznesenie vydané prvostupňovým súdom patrí medzi rozhodnutia, ktoré sú vylúčené z odvolacieho prieskumu v zmysle § 202 ods. 3 písm. a) OSP, ktorými sa upravuje vedenie konania. Uvedená námietka dovolateľa nie je dôvodná, lebo rozhodnutie o prerušení konania nie je rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania a proti tomuto rozhodnutiu Je odvolanie prípustné. Súd prvého stupňa preto správne poučil účastníkov konania o možnosti podať odvolanie a odvolací súd napokon o odvolaní rozhodol.“ – Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Obdo 9/2010, datované dňom 31. 05. 2010 (poznámka – aj keď to z citovanej časti priamo nevyplýva, aj v uvedenom prípade súd prvého stupňa návrh žalobcu na prerušenie konania najprv zamietol, t. j. aj v uvedenom prípade bola predmetom posúdenia otázka, či je prípustné odvolanie voči zamietnutiu návrhu na prerušenie konania).

To znamená, v právne a skutkovo totožných situáciách rozhodol a vyjadril sa Najvyšší súd Slovenskej republiky prakticky v tom istom čase diametrálne odlišne...

V nadväznosti na uvedené je zároveň nevyhnutné uviesť, že predmetné konanie je spojené s bytostnými záujmami a potrebami sťažovateľky, nakoľko predmetom sporu je aj ochrana jej bytu, ktorý jej slúži na vykonávanie všetkých osobných i súkromných potrieb. Z uvedeného dôvodu je jednoznačné, že v dôsledku arbitrárneho a krajne formalizovaného postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dochádza nielen k poškodeniu práva sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, či k poškodeniu práva v zmysle článku 12 ods. 1 Ústavy, ale v spojitosti s týmito právami aj k poškodeniu existenčných práv uvedených v článku 21 ods. 1, Ústavy, v článku 16 ods. 1 Ústavy a článku 19 ods. 2 Ústavy...

Rozhodnutie Najvyššieho súdu zo dňa 27. 04. 2010, sp. zn. 3 Obdo 11/2010, a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43 CoKR 29/2010, zo dňa 15. 07. 2010, na základe vyššie uvedených skutočností, z dôvodu, že faktickým predmetom sporu je aj ochrana proti speňažovaniu bytu, v ktorom sťažovateľka býva, zasahujú aj do vyššie

uvedených ústavných práv, t. j. okrem práva na ochranu vlastníctva aj do práva na nedotknuteľnosť obydlia, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia a práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.»

Predseda najvyššieho súdu vo svojom podaní č. k. KP 4/2010-100 z 10. novembra 2010 uviedol:

«Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s tým, ako najvyšší súd interpretoval a aplikoval ustanovenie § 170 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s ustanovením § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p. Najvyšší súd svoje rozhodnutie, ktorým vyhovel dovolaniu žalovaného, odôvodnil výkladom, podľa ktorého pokiaľ z ustanovenia § 170 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za uznesenie o vedení konania, tak analogicky uznesenie, ktorým súd konanie nepreruší (t. j. návrh na prerušenie konania zamietne), je uznesením o vedení konania.

Podľa § 202 ods. 3 písm. a) O. s. p., odvolanie nieje prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania.

S poukazom na uvedené najvyšší súd ako súd dovolací vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že pokiaľ Okresný súd Banská Bystrica návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietol, mal Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodujúci o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu, toto odvolanie ako neprípustné odmietnuť.

Uvedený výklad považuje sťažovateľka za svojvoľný a arbitrárny, vykazujúci znaky prílišného formalizmu...

Dôvody, pre ktoré najvyšší súd rozhodol o zrušení uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici a vrátení veci na ďalšie konanie, sú v jeho rozhodnutí odôvodnené ústavne konformným spôsobom majúc na zreteli, že inštitút odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jednou z podstatných záruk výkonu súdnej moci, súčasne, že výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy)...

K výhradám sťažovateľky spočívajúcim v tom, že okrem namietanej veci najvyšší súd rozhodoval aj o iných obdobných dovolaniach žalovaného – JUDr. M. B., správcu konkurznej podstaty rovnakého úpadcu, a to spoločnosti Z. s., akciová spoločnosť „v

konkurze“, len sa týkajúcich iných žalobcov - rovnako fyzických osôb, v ktorých najvyšší súd vydal opačné rozhodnutia (pod sp. zn. 1 Obdo 13/2010 a 5 Obdo 9/2010), podotýkame, že porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) nemožno odvodzovať iba od toho, že v niektorých iných skutkovo totožných veciach rozhodol súd odlišne ako vo veci sťažovateľky. Odchýlenie súdu od existujúcej skoršej judikatúry v konkrétnom prípade by mohlo predstavovať zásah do základných práv a slobôd účastníka konania len za predpokladu, že by bolo dôsledkom arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti súdneho rozhodnutia v prerokováanej veci.

O arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie všeobecného súdu by mohlo ísť iba v prípade, ak by bolo založené na zrejmom a neopodstatnenom vybočení zo štandardov výkladu práva, ktoré sú v súdnej praxi všeobecne rešpektované a jeho východiskom by bola nepredvídateľná interpretačná svojvôľa.

K takémuto zjavnému aplikačnému excesu, spôsobilému založiť porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, však podľa názoru najvyššieho súdu v posudzovanej veci nedošlo...»

Krajský súd podaním sp. zn. Spr. 1276/10 z 12. novembra 2010, ktorým predložil vyjadrenie predsedníčky príslušného senátu krajského súdu z 11. novembra 2010, k sťažnosti uviedol:

„Najvyšší súd uznesením z 27. 4. 2010 č. k. 3Obdo 11/2010, ako súd dovolací, zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43CoKR 17/2009 s vyslovením právneho názoru, že pokiaľ súd konanie nepreruší ide o postup súdu, ktorý je vedením konania a proti takémuto rozhodnutiu odvolanie nieje prípustné, preto odvolanie bolo potrebné odmietnuť.

Následne Krajský súd v Banskej Bystrici viazaný právnym názorom dovolacieho súdu odvolanie sťažovateľka odmietol uznesením č. k. 43CoKR 29/2010 zo dňa 15. 7. 2010, nakoľko iný postup zvoliť nemohol s poukazom na ust. § 226 O. s. p...“

Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní z 3. decembra 2010 uviedla: „Sťažovateľka v prvom rade zdôrazňuje, že trvá na všetkých dôvodoch a argumentoch, ako boli uvedené v jej sťažnosti...“

Argumentácia predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je protichodná. Pokiaľ totiž na strane 2 svojho stanoviska tvrdí, že v právomoci všeobecných súdov, a špeciálne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, je vykladať a aplikovať zákony, nie je prípustné, aby v podstatnej otázke (a tou posúdenie možnosti podať odvolanie voči akémukoľvek rozhodnutiu súdu prvého stupňa rozhodne je) rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky, t. j. tieto zákony vykladal a aplikoval, celkom odlišne, t. j. protichodne. Uvedené podľa právneho názoru sťažovateľky špeciálne platí pri Najvyššom súde Slovenskej republiky, ktorého úlohou je už v samotnej podstate aj zjednocujúci výklad zákonov, ktorý bude aj akýmsi „návodom“ do budúcnosti pre obdobné prípady aj pre súdy nižšieho stupňa. Pri takomto uvažovaní sa následne domnievam, že normy, resp. výklad noriem civilného práva procesného rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, má byť jednotný a mať dlhodobú konzistentnosť.

Sťažovateľka navyše trvá na tom, že rozhodnutie a odôvodnenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, voči ktorému podala sťažnosť, vôbec nezohľadňuje súvisiace normy v zákone (Občianskom súdnom poriadku), a logické väzby medzi týmito ustanoveniami. Už len spôsob, ako sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vypořiadal napríklad s § 202 ods. 3 písm. o) OSP, ktoré ustanovenie podľa právneho názoru sťažovateľky jednoznačne dáva odpoveď na otázku, v ktorých prípadoch je resp. nie je prípustné odvolanie voči rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, už samé osebe zakladá protiústavnosť predmetného rozhodnutia (viď aj v sťažnosti uvedený Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 70/2009 zo dňa 02.06.2009, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení pod číslom 44/2009). Občiansky súdny poriadok predstavuje jeden z najčastejšie novelizovaných právnych predpisov v právnom poriadku Slovenskej republiky, čo samo osebe situáciu civilného procesu komplikuje. Na základe uvedeného vyjadrenia predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o tom, že „o arbitrárne alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie všeobecného súdu by mohlo ísť iba v prípade, ak by bolo založené na zrejmom a neopodstatnenom vybočení zo štandardov výkladu práva, ktoré sú v súdnej praxi všeobecne rešpektované a jeho východiskom by bola nepredvídateľná interpretačná svojvôľa“, má sťažovateľka za to, že práve k uvedenému vybočeniu zo štandardného výkladu práva v danom prípade došlo....

Pokiaľ ide o stanovisko predsedníčky senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sťažovateľka si je vedomá, že tento súd bol pri svojom rozhodnutí viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Keďže však uvedený právny názor vychádza z napadnutého rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré je podľa názoru sťažovateľky nevyhnutné považovať za protiústavné, je nútená domáhať sa zrušenia aj rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43 CoKR 29/2010, zo dňa 15. 07. 2010...“

III.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka v sťažnosti namietala (okrem iných) porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu a uznesením krajského súdu.

Najvyšší súd uznesením v dovolacom konaní zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 43 CoKR/17/09 zo 17. decembra 2009, ktorým krajský súd v odvolacom konaní zmenil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 61 Cbi 2/2009-383 z 25. septembra 2009 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) o zamietnutí návrhu sťažovateľky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) tak, že konanie vo veci prerušil.

Podľa sťažovateľky uznesenie najvyššieho súdu je založené na nesprávnom právnom výklade vzťahujúcich sa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a týmto právnym

názorom sa najvyšší súd zároveň odchýlil od svojej rozhodovacej činnosti v obdobných právnych veciach. Nesprávne právne závery najvyššieho súdu podľa sťažovateľky spočívali v závere o neprípustnosti odvolania proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania z dôvodu, že podľa najvyššieho súdu takéto uznesenie je uznesením o vedení konania, a preto proti nemu odvolanie prípustné nie je.

Z rovnakého dôvodu nesprávneho právneho záveru namieta sťažovateľka porušenie označených práv aj uznesením krajského súdu, ktorým krajský súd viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom uznesení odmietol odvolanie sťažovateľky smerujúce proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať

základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Tomuto základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zodpovedá uplatňovanie zásady prednosti ústavne konformného výkladu, ktorý ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorým je Slovenská republika viazaná.

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Po dôslednom oboznámení sa s obsahom posudzovaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevyrovnal so svojou „rozchádzajúcou“ sa rozhodovacou činnosťou pri výklade a aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a nevysporiadal sa ani s argumentmi, ktoré uviedla v konaní sťažovateľka.

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Podľa § 157 ods. 2 OSP súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a ústavne akceptovateľné.

V súlade s už uvedenými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia. Podľa názoru ústavného súdu sa teda najvyšší súd ustanoveniami § 157 ods. 2 OSP dôsledne neriadil.

Právny výklad aplikovaný najvyšším súdom okrem už uvedeného je podľa názoru ústavného súdu aj po vecnej stránke ústavne neakceptovateľný a formalisticky opomínajúci logický výklad vzťahujúcich sa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v ich vzájomnej súvislosti.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne (a nie formálne) poňatie právneho štátu a výklad právnych noriem z hľadiska ich zmyslu a účelu, čo sa v plnej miere vzťahuje aj na výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.

Podľa § 170 ods. 3 OSP uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za uznesenie o vedení konania.

Podľa § 202 ods. 3 OSP odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým

a) sa upravuje vedenie konania...

o) sa zamietol návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c).

Podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého „Z ustanovenia § 170 ods. 3 OSP vyplýva, že uznesenie o prerušení konania sa nepovažuje za vedenie konania. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ súd konanie preruší nejde o vedenie konania. Z tohto ustanovenia však analogicky vyplýva, že pokiaľ konajúci súd konanie nepreruší ide o postup súdu, ktorý je vedením konania. V opačnom prípade by ustanovenie § 170 ods. 3 OSP presne nevymedzovalo, že uznesenie o prerušení konania nie je vedením konania... § 202 ods. 3 písm. o) OSP rieši otázku prípustnosti odvolania voči uzneseniam, ktorými sa zamietol návrh na prerušenie konania výlučne podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP. Z ustanovenia § 202 ods. 3 písm. o) OSP taktiež vyplýva, že odvolanie nie je prípustné voči uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania a práve v ustanovení § 170 ods. 3 OSP je presne vymedzené, že uznesenie o prerušení konania sa za vedenie konania nepovažuje...“, opomína výklad vzťahujúcej sa právnej úpravy v logicky akceptovateľných súvislostiach.

Logicky akceptovateľným a ústavne konformným sa javí právny výklad citovaných ustanovení aplikovaný v iných skorších rozhodnutiach najvyššieho súdu a s ním sa zhodujúca argumentácia sťažovateľky, ktorá uvádza: «Citované ustanovenie § 170 ods. 3 bolo implementované do Občianskeho súdneho poriadku na základe zákona číslo 384/2008 Z. z., účinného od 15. 10. 2008. Tým istým zákonom... však bolo aj ustanovenie § 202 ods. 3 doplnené o písm. o)...

Nie je... žiaden logicky vysvetliteľný dôvod, prečo by zákonodarca osobitne do § 202 ods. 3 OSP, ktoré ustanovenie vymenúva uznesenia, voči ktorým nie je odvolanie prípustné, implementoval osobitne a výslovne uznesenie, ktorým sa zamietol návrh na prerušenie

konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP, pokiaľ by už len na základe § 170 ods. 3 OSP v spojení s § 202 ods. 3 písm. a) boli „en bloc“ z možnosti podania opravného prostriedku vylúčené všetky uznesenia, na základe ktorých sa zamietol návrh na prerušenie konania. Uvedené doplnenie v ustanovení § 202 ods. 3 písm. o) OSP má význam jedine vtedy, pokiaľ inak proti ostatným uzneseniam o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, vrátane tých, ktoré sú vydané podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, už odvolanie prípustné je...»

Ústavný súd preto považuje uznesenie najvyššieho súdu, ako aj uznesenie krajského súdu (ktorý viazaný právnym názorom najvyššieho súdu si v plnom rozsahu jeho výklad osvojil) za arbitrárne a porušujúce základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže napadnutým uznesením najvyššieho súdu a uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd tieto uznesenia zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy a základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že súčasťou jeho štandardnej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 349/09) je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo podľa čl. 26 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocésne princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základných práv hmotného charakteru možno uvažovať v zásade len vtedy, ak zo strany všeobecného súdu primárne

došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru a v spojení s ich porušením.

Napriek tomu, že ústavný súd dospel k záveru o porušení práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súvislostiach danej veci nezistil takú priamu príčinnú súvislosť medzi porušením ústavnoprocených princípov v danej veci a sťažovateľkou namietaného porušenia jej označených práv hmotnorpávneho charakteru, ktorá by umožňovala vyslovenie záveru o porušení označených práv.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2010 v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov spolu v sume 254,88 €, čo zodpovedá tarifnej odmene za 2 úkony právnej pomoci po 120,23 € (prevzatie a príprava a spisanie sťažnosti) a 2-krát paušálna náhrada hotových výdavkov po 7,21 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2010